

V Bruselu dne 29.4.2013
COM(2013) 229 final

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

Strategické zásady udržitelného rozvoje akvakultury v EU

SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ

Strategické zásady udržitelného rozvoje akvakultury v EU

1. ÚVOD

Evropská akvakultura nabízí produkty vysoké kvality, přičemž respektuje přísné zásady udržitelnosti životního prostředí a normy v oblasti ochrany spotřebitele a zdraví zvířat. Ovšem i když by zejména díky výborné kvalitě mořských plodů¹ měla akvakultura Evropské unie dobře obstát před konkurencí, ve skutečnosti její produkce stagnuje, na rozdíl od jiných částí světa, kde sektor akvakultury výrazně roste.

V roce 2010 činil objem produkce akvakultury v EU 1,26 milionu tun v hodnotě 3,1 miliardy EUR. V současnosti je evropský trh s mořskými plody zásobován z 25 % z rybolovu v EU, z 65 % dováženou produkcí a z 10 % produkty akvakultury EU². Celková zjevná spotřeba produktů rybolovu a akvakultury v EU dosáhla zhruba 13,2 milionu tun³.

Dostupná data poukazují na rostoucí rozdíl – odhadem 8 milionů tun – mezi spotřebou mořských plodů v EU a objemem výlovu. Tuto mezeru mohou Komise a členské státy pomoci částečně zaplnit produkcí ekologicky, sociálně a ekonomicky udržitelné evropské akvakultury.

Podle současné produktivity práce by jeden procentní bod stávající úrovně konzumace produktů evropské akvakultury pomohl vytvořit 3 000 až 4 000 pracovních míst na plný úvazek⁴. Tato čísla ukazují, že přestože akvakultura tvoří jen poměrně malou část ekonomiky EU, má potenciál nastartovat růst a tvorbu pracovních míst v pobřežních i vnitrozemských oblastech EU. Dále může vytváření pracovních míst a konkurenceschopnost obou odvětví zlepšit úzká spolupráce se zpracovatelským průmyslem. Akvakultura je jedním z pilířů strategie modrého růstu EU⁵ a její rozvoj může přispět k naplňování strategie Evropa 2020.

2. AKVAKULTURA A REFORMA SPOLEČNÉ RYBÁŘSKÉ POLITIKY

Cílem navrhované reformy společné rybářské politiky (SRP) je podpořit akvakulturu pomocí otevřené koordinace⁶ – dobrovolné spolupráce založené na strategických zásadách a víceletých vnitrostátních strategických plánech určujících společné cíle, a pokud možno i ukazatele dosaženého pokroku v jejich naplňování.

Na dosažení těchto cílů by se měly podílet všechny příslušné subjekty – úřady, průmyslové podniky, maloobchodníci, spotřebitelská sdružení i zástupci občanské společnosti. Významnou roli má v tomto směru hrát navrhovaný poradní sbor pro akvakulturu.

¹ Pro účely tohoto sdělení zahrnuje pojem „mořské plody“ veškeré produkty rybolovu a akvakultury.

² SEK(2011) 883.

³ Údaje GŘ pro námořní záležitosti a rybolov na základě statistických dat Eurostatu.

⁴ GŘ pro námořní záležitosti a rybolov na základě údajů VTHVR (VTVHR-OWP-12-03).

⁵ COM(2012) 494.

⁶ KOM(2011) 425.

Tyto strategické zásady mají členskými státy pomoci definovat jejich vlastní národní cíle podle jejich individuálních výchozích podmínek, okolností a institucionálních struktur. Metoda otevřené koordinace se nezabývá tématy upravenými legislativou EU, přebírá však jimi vytvořený rámec pro vymezení vlastních činností.

Akvakultura je závislá na zdraví a čistotě mořských a sladkých vod. Splnění tohoto základního předpokladu zaručuje legislativa EU o ochraně životního prostředí – zejména rámcová směrnice o vodě⁷, rámcová směrnice o strategii pro mořské prostředí⁸ a nařízení o používání cizích a místně se nevyskytujících druhů v akvakultuře⁹. Evropská legislativa stanoví také přísné normy v oblasti ochrany zdraví, spotřebitele a udržitelnosti životního prostředí, jež musí akvakultura v EU při své činnosti splňovat. Pro producenty sice tyto normy znamenají další náklady, zaměří-li se však pozornost spotřebitelů na kvalitu, mohou se stát i konkurenční výhodou. Kromě toho mohou také pomoci k přijetí akvakultury na lokální úrovni. Z těchto přísných norem vychází i reforma SRP.

Komise má v úmyslu pomoci státním a regionálním správním orgánům provádět environmentální legislativu EU, aniž by docházelo k zbytečnému zatěžování producentů. Proto vydala pokyny pro integraci akvakultury v lokalitách sítě Natura 2000¹⁰ a chystá se začít pracovat na podobných pokynech pro akvakulturu v kontextu rámcové směrnice o vodě a rámcové směrnice o strategii pro mořské prostředí.

3. STRATEGICKÉ ZÁSADY UDRŽITELNÉHO ROZVOJE AKVAKULTURY V EU

Toto sdělení vychází z výsledků konzultací se zainteresovanými stranami a zohledňuje analýzu, kterou provedlo Společné výzkumné středisko¹¹. Ve snaze rozvinout potenciál akvakultury v EU se pozornost zaměří na čtyři oblasti priorit: administrativní postupy, koordinované územní plánování, konkurenceschopnost a rovné podmínky.

Akvakultura může pomoci splnit obecný cíl, kterým je překonání rozdílu mezi objemem konzumovaných a produkovaných mořských plodů v EU, a to ekologicky, sociálně a ekonomicky udržitelným způsobem. Jednotlivé členské státy proto byly vyzvány, aby ve svých víceletých vnitrostátních plánech uvedly, jaké cíle (vyjádřené v objemech a hodnotě) si v oblasti rozvoje akvakultury pro dané období stanovily.

3.1. Zjednodušení administrativních postupů

Důležitou roli při určování celkové konkurenceschopnosti a rozvoje určitého ekonomického odvětví hrají administrativní náklady a doba realizace. V současnosti jsou k dispozici pouze omezené informace o době potřebné k získání licence pro nové chovné zařízení a nákladech s tím spojených a Komise si není vědoma, že by hlavní překážky byly nějak uceleně zmapovány. Z dostupných údajů vyplývá, že v některých členských státech trvají administrativní řízení často dva až tři roky¹², a

⁷ Směrnice 2000/60/ES.

⁸ Směrnice 2008/56/ES.

⁹ Nařízení (EU) č. 304/2011.

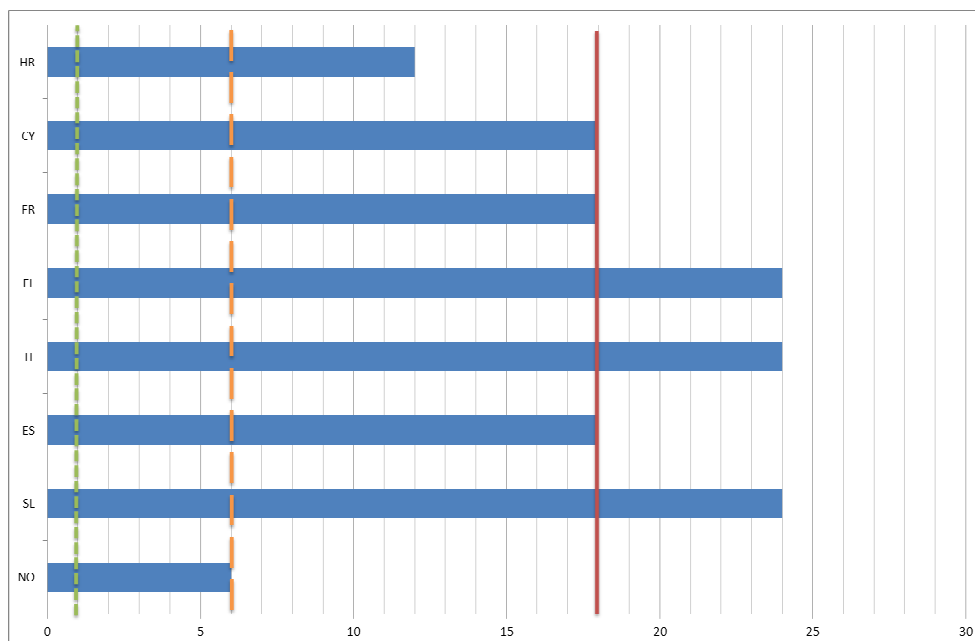
¹⁰ <http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/docs/Aqua-N2000%20guide.pdf>.

¹¹ Odborná zpráva JRC „Stanovisko k ukazatelům výkonnosti evropské akvakultury“.

¹² Údaje získané v rámci projektu FAO věnovaného výběru stanovišť ve Středomoří a jejich kapacitě (SHoCMed) a informace od sdružení producentů a orgánů veřejné správy http://www.faosipam.org/?pag=content/_ShowPortal&Portal=SHOCMED.

byly zaznamenány i případy, kdy trvala ještě podstatně déle. Pro srovnání, z údajů obsažených ve studii Evropského parlamentu vyplývá, že v Norsku dříve trvala licenční řízení pro rybí farmy v průměru 12 měsíců, zatímco po zřízení tzv. jednotných kontaktních míst se tato doba zkrátila na šest měsíců¹³.

Délka trvání licenčních řízení pro rybí farmy v některých členských státech a v Norsku (v měsících)

 = délka trvání licenčního řízení pro nové rybí farmy

 = průměrná délka trvání licenčního řízení pro větrné elektrárny na moři v EU¹⁴

 = udaná délka trvání licenčního řízení pro zemědělské podniky ve dvou členských státech

 = plánovaná délka trvání licenčního řízení pro nové malé a střední podniky (Akční plán podnikání 2020)

Zdroje: sestaveno na základě údajů z projektů SHoCMed a Windbarriers, studie Evropského parlamentu IP/B/PECH/NT/2008 176 a informací poskytnutých sdruženími producentů a orgány veřejné správy.

Většinu producentů akvakultury tvoří malé a střední podniky, které jsou vystavené neúměrné byrokratické zátěži: z pohledu obecné ekonomie může být relativní objem nákladů vyplývajících z předpisů a administrativních nákladů v poměru k obratu a počtu zaměstnanců u malých a středních podniků až desetkrát vyšší než u velkých podniků¹⁵. Snížení zbytečné regulační zátěže se i nadále řadí k nejvyšším prioritám

¹³

<http://www.europarl.europa.eu/committees/en/studiesdownload.html?languageDocument=EN&file=29819>.

¹⁴

http://www.windbarriers.eu/fileadmin/WB_docs/documents/WindBarriers_report.pdf.

¹⁵

<http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/business-environment/administrative-burdens/>.

politické agendy Komise. V návaznosti na přezkum iniciativy „Small Business Act“ z dubna 2011 Komise navrhla akční plán na podporu podnikání v Evropě. Akční plán členské státy vybízí, aby dobu trvání licenčních řízení a udělování dalších oprávnění nezbytných k zahájení podnikatelské činnosti do konce roku 2015¹⁶ zkrátily na jeden měsíc, pod podmínkou, že budou splněny požadavky vyplývající z legislativy EU o životním prostředí. Prvním krokem by mělo být kompletní zmapování a posouzení těchto oblastí:

- **Cíle členských států:** V zájmu odhalení potenciálu ke zlepšení postupů a řízení a snížení administrativní zátěže se členské státy vyzývají, aby do konce roku 2013 shromáždily údaje o:
  - 1) počtu nových licencí udělených v období 2007–2013 (počet);
  - 2) úspěšnosti žádostí o licenci (v procentech);
  - 3) počtu momentálně zpracovávaných žádostí o licenci (počet);
  - 4) průměrné délce trvání licenčního řízení (v měsících);
  - 5) počtu orgánů veřejné správy zapojených do licenčního řízení (počet);
  - 6) průměrné výši nákladů licenčního řízení pro nový podnik (v eurech);
  - 7) průměrné době platnosti licence (v letech).
- **Cíle Komise:** Ve spolupráci s příslušnými orgány a na základě údajů shromážděných členskými státy identifikovat do léta 2014 nejlepší postupy a možnosti zlepšení, a to i s pomocí skupiny Komise na vysoké úrovni pro administrativní zátěž, jejímž úkolem je pomáhat orgánům veřejné správy členských států, aby předpisy EU prováděly účinněji a způsobem, který odpovídá potřebám zainteresovaných stran¹⁷. Vypracovat do druhého čtvrtletí 2014 pokyny k požadavkům rámcové směrnice o vodě a rámcové směrnice o strategii pro mořské prostředí týkajícím se akvakultury, které členskými státy a průmyslovým podnikům pomohou při provádění předpisů EU a ukážou, jak lze ochranu životního prostředí sloučit s udržitelnou akvakulturou.
- **Cíle poradního sboru pro akvakulturu:** Do dubna 2014 provést kompletní posouzení administrativních postupů a zmapovat oblasti, v nichž v různých typech akvakultury členských států dochází k největší administrativní zátěži z hlediska času a nákladů.

3.2. Zajištění udržitelného rozvoje a růstu akvakultury pomocí koordinovaného územního plánování

Podle nejrůznějších studií lze zmírnit nejistotu, podpořit investice a zrychlit vývoj v odvětvích, jako je akvakultura nebo výroba obnovitelné energie na moři, vypracováním územních plánů¹⁸. Nedostatek místa, který se často uvádí jako důvod, který brání rozšiřování mořské akvakultury v EU, lze překonat vyhledáním těch

¹⁶ COM(2012) 795 final.

¹⁷ Podrobnější informace o skupině na vysoké úrovni jsou k dispozici na adrese:

http://ec.europa.eu/dgs/secretariat_general/admin_burden/ind_stakeholders/ind_stakeholders_en.htm.

¹⁸

http://ec.europa.eu/maritimeaffairs/documentation/studies/documents/economic_effects_maritime_spatial_planning_en.pdf;

http://www.windbarriers.eu/fileadmin/WB_docs/documents/WindBarriers_report.pdf.

nejvhodnějších lokalit pro provozování akvakultury, neboť současná kapacita plochy hladiny a pobřeží, kterou lze využít pro činnosti akvakultury, podle všeho ještě není vyčerpána¹⁹.

Vnitrozemské plánování je zpravidla pokročilejší než námořní územní plánování, například proto, že využívá katastry a systémy klasifikace, díky kterým jsou informace snadno dostupné všem důležitým orgánům. Vyhledání nejvhodnějších oblastí pro sladkovodní akvakulturu pomůže rozšířit produkci a zároveň zlepšit ochranu krajiny, biotopů a biodiverzity. Územní plány by měly zohledňovat služby v oblasti životního prostředí, které extenzivní akvakultura provozovaná ve vodních nádržích nabízí.

Potřeby akvakultury samy o sobě v mnoha případech nebudou dostatečným důvodem pro realizaci takto rozsáhlého projektu v mořském prostředí. Stejný přístup však byl použit například u irského projektu CLAMS²⁰, galicijské regionální strategie pro akvakulturu²¹ a finského projektu vnitrostátního územního plánování v oblasti akvakultury²². Jako východisko se mohou použít stávající projekty územního plánování jako například plány na rozmístění větrných elektráren na moři²³. Již byly vytvořeny pokyny pro územní plánování ve Středozezemním²⁴ a v Baltském²⁵ moři, jež mohou členským státům posloužit jako vodítko. Kromě toho lze v plánování akvakultury využít i údaje shromážděné v rámci provádění stávající legislativy (např. směrnice o energiích z obnovitelných zdrojů, SRP, rámcové směrnice o strategii pro mořské prostředí, rámcové směrnice o vodě, směrnice o stanovištích a směrnice o ptácích). V březnu 2013 přijala Komise návrh směrnice o stanovení rámce pro územní plánování námořních prostor a integrovanou správu pobřeží²⁶. Za formulování a stanovování obecných cílů a obsahu těchto plánů budou i nadále odpovídat členské státy.

Není-li akvakultura postavena na pečlivě vypracovaném plánu a nepodléhá řádnému dohledu, může významně zasáhnout do životního prostředí. Proto jsou některé dopady akvakultury na životní prostředí (např. obohacování živinami a organickými látkami, kontaminace nebezpečnými látkami) v legislativě EU zvlášť upravené. K celkovému dopadu jednotlivých farem lze přičíst i další vlivy (např. sedimentace, fyzikální narušení) a faktory (včetně např. typů pěstovaných organismů, poloha farmy a křehkost přírodní rovnováhy v daném místě). Podle studie Evropského parlamentu²⁷ posouzení těchto environmentálních aspektů v rámci územního plánování může snížit administrativní zátěž pro soukromé developery a omezit nejistotu související s licenčními řízeními, a tím zatraaktivnit investice. Skutečnost, že řešení těchto otázek v počátečních fázích plánování minimalizuje dopady na životní prostředí, zmírňuje odpor místního obyvatelstva, zabraňuje zbytečným průtahům a

¹⁹ Odborná zpráva JRC „Stanovisko k ukazatelům výkonnosti evropské akvakultury“.

²⁰ http://www.bim.ie/media/bim/content/BIM_CLAMS_Explanatory_Handbook.pdf.

²¹ <http://www.intecmar.org/esga/>.

²² http://www.mmm.fi/en/index/frontpage/Fishing_game_reindeer/Fisheriesindustry/aquaculture.htm.

²³ Např. „Windspeed“ <http://www.windspeed.eu/>.

²⁴ Rozhodnutí GFCM/36/2012/1 http://www.faosipam.org/GfcmWebSite/docs/RecRes/RES-GFCM_36_2012_1.pdf.

²⁵ <http://www.aquabestproject.eu>.

²⁶ COM(2013) 133 final.

²⁷

<http://www.europarl.europa.eu/committees/en/studiesdownload.html?languageDocument=EN&file=29819>.

zvyšuje pravděpodobnost úspěšné realizace nových projektů, potvrzuje řada studií a zkušeností z jiných průmyslových odvětví²⁸. Tento druh zkušeností může producentům v odvětví akvakultury posloužit jako cenné vodítko a pomoci zvýšit udržitelnost, společenskou přijatelnost a konkurenceschopnost akvakultury v EU.

Jelikož prostor a ekologicky únosná kapacita jak v mořských, tak vnitrozemských vodách jsou omezené, je potřeba zaujmout přístup pracující s ekosystémy. Zranitelným a chráněným oblastem by se měla věnovat zvláštní péče v podobě řádných procesů plánování a posuzování vlivů. Pozitivní zkušenosti s integrací akvakultury v lokalitách sítě Natura 2000 dokazují, že zisková podnikatelská činnost může být kompatibilní se zachováním biodiverzity. Služby v oblasti životního prostředí nabízené extenzivní akvakulturou provozovanou ve vodních nádržích představují konkrétní případ, kdy ekonomická aktivita splňuje potřeby zachování biotopu a rostlinných či živočišných druhů.

- **Cíle členských států:** Zavést koordinované územní plánování včetně územního plánování námořních prostor na úrovni oblastí jednotlivých moří, zajistit, aby byly zohledňovány potenciál a potřeby akvakultury, a zajistit vyčlenění adekvátního prostoru ve vodách a na souši pro udržitelný rozvoj akvakultury.
- **Cíle Komise:** Dohlížet na provádění koordinovaného územního plánování námořních prostor, šířit studie a zkušenosti, které členským státům pomohou při plánování. Zorganizovat v létě 2014 seminář pro výměnu nejlepších zkušeností.

3.3. Posílení konkurenceschopnosti akvakultury v EU

Evropské podniky zabývající se akvakulturou čelí nejrůznějším problémům i příležitostem, které si žádají specifická řešení²⁹. Přínosem pro ně pro všechny bude lepší organizovanost trhu a struktura organizací producentů v oblasti akvakultury, což jsou priority reformy společné organizace trhu a nového Evropského námořního a rybářského fondu. S pomocí plánování produkce a marketingových plánů a střediska EU pro sledování trhu by tito producenti měli být schopni rozpoznat obchodní příležitosti a adekvátně přizpůsobit své marketingové strategie.

Rostoucí očekávání spotřebitelů, pokud jde o kvalitu a různorodost potravin, zejména jsou-li z místní produkce, přinášejí nové možnosti, jak výhody pobřežních a vnitrozemských oblastí zhodnotit. Podpořit místní ekonomiky a uspokojit rostoucí poptávku po místních mořských plodech získaných udržitelným způsobem může pomoci spolupráce mezi podnikateli, orgány veřejné správy, sdruženími a výzkumnými, vzdělávacími a školicími institucemi na lokální úrovni.

Pro provozovatele farem se může dodatečnými zdroji příjmů stát diverzifikace podnikání. Obchodní příležitosti může producentům v oblasti akvakultury přinést například spojení s turistikou a rybařením nebo převzetí některých činností z předcházejících nebo navazujících úrovní výrobně-dodavatelského řetězce.

²⁸ Viz např. http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/guidance_en.htm
<http://www.project-gpwind.eu/>.

²⁹ <http://www.europarl.europa.eu/committees/en/pech/studiesdownload.html?languageDocument=EN&file=29823>.

Rozvoj a diverzifikaci podnikání může podporovat i výzkum, inovace a předávání znalostí vycházející z potřeb trhu. Za tím účelem by měly členské státy posilovat synergie mezi národními výzkumnými programy a propagovat zapojení průmyslových podniků do výzkumu a činností v oblasti inovací – mimo jiné zejména realizovat strategický výzkumný program evropské platformy pro technologii a inovace v oblasti akvakultury a strategii modrého růstu³⁰.

Extenzivní akvakultura provozovaná ve vodních nádržích, rozšířená především ve střední a východní Evropě, pomáhá udržovat biodiverzitu a kromě potravinové výroby poskytuje důležité služby a nabízí obchodní příležitosti, které při odpovídající valorizaci mohou vést k větší konkurenceschopnosti. Orgány veřejné správy by měly zohledňovat skutečnosti, jako jsou dopady pravidel platných pro oblasti s bohatou biodiverzitou jako stanoviště Natura 2000 a zřeknutí se výnosů kvůli chráněným predátorům, například kormoránům, jakož i dobrovolné závazky k ochraně biodiverzity či vody. V některých regionech je vliv predátorů – zejména kormoránů – na produkci akvakultury ve vodních nádržích značný. Směrnice o ptácích³¹ proto v zájmu ochrany rybolovu a akvakultury obsahuje soubor výjimek, které mohou členské státy plně využívat, aby zabránily vážným škodám, jež mohou kormoráni v těchto dvou odvětvích způsobovat. Jako pomůcku pro členské státy Komise nedávno vydala pokyny³², jež mají klíčové koncepty týkající se aplikace souboru výjimek objasnit.

- **Cíle členských států:** Plně využít navrhovanou společnou organizaci trhu a nový Evropský námořní a rybářský fond k podpoře růstu podnikání, a sice přidělováním odpovídajících prostředků odvětví akvakultury, včetně prostředků na výrobní a marketingové plány, a zlepšit spojení výzkumu a vývoje s průmyslovými podniky (zejména malými a středními podniky). Podporovat vzdělávací programy a programy odborné přípravy zaměřené na potřeby odvětví akvakultury.
- **Cíle Komise:** Koordinovat a podporovat výzkum a inovace v akvakultuře pomocí všech dostupných programů a fondů EU. Prosazovat předávání znalostí, osvědčených postupů a inovací, včetně výsledků evropských výzkumných projektů. Zajistit uživatelsky přívětivé středisko EU pro sledování trhu, které bude o trhu poskytovat informace.

3.4. Prosazování rovných podmínek pro evropské podniky s využitím jejich konkurenčních výhod

Mezi hlavní konkurenční výhody evropské akvakultury patří vysoká úroveň udržitelnosti životního prostředí a norem v oblasti ochrany spotřebitele a zdraví zvířat, kterých by se mělo využívat efektivněji, má-li se evropská produkce na trhu prosadit.

Současné hygienické kontroly jak evropských, tak dovážených produktů zaručují vysokou míru bezpečnosti potravin. V důsledku obav ve společnosti vyžadují spotřebitelé, nevládní organizace i maloobchodníci záruky, že potraviny, které nakupují, pocházejí z produkce, která se řídí velmi vysokými standardy udržitelnosti z hlediska společnosti a životního prostředí. Bude-li veřejnost o míře udržitelnosti

³⁰ COM(2012) 494.

³¹ Směrnice Rady 79/409/EHS.

³² <http://ec.europa.eu/environment/nature/cormorants.htm>.

produktů evropské akvakultury správně informovaná, může se konkurenceschopnost a společenská přijatelnost evropské akvakultury a jejích produktů zvýšit. K odlišení produktů evropské akvakultury mohou přispět nová pravidla pro označování navrhovaná v nařízení o společné organizaci trhů a svou roli mohou v tomto směru sehrát také systémy dobrovolné certifikace. Další přidanou hodnotu v podobě snadné dostupnosti vysoce kvalitních a obzvláště čerstvých potravin z místní produkce může přinést budování krátkých dodavatelských řetězců.

Zkušenosti v agrárním sektoru nárůst poptávky po vysoce kvalitních potravinách získaných či vyrobených udržitelným způsobem potvrzují. Například za posledních deset let překročilo tempo růstu maloobchodního prodeje organických potravin na čtyřech největších trzích EU růst celkové poptávky po potravinách v EU, přičemž průměrné roční tempo růstu u organické produkce činilo 7–15 % oproti 2–5% růstu u ostatních potravin³³. Podle organizace FAO rostla produkce akvakultury v Evropě v letech 1998 až 2007 téměř o 30 % ročně. Při uvádění certifikovaných rybích produktů na trh hrají důležitou roli maloobchodníci, kteří tak činí v rámci svých závazků souvisejících se všeobecnou společenskou odpovědností podniku. Vstup významných maloobchodních podniků na trh s organickými potravinovými produkty byl přitom jedním z rozhodujících faktorů, které v poslední dekádě vedly k jeho rychlému růstu.

Evropská unie prosazuje přísné sociální, sanitární a fytosanitární normy a normy v oblasti ochrany životního prostředí při uzavírání obchodních dohod se třetími zeměmi, a to ve všech odvětvích, včetně akvakultury.

- **Cíle členských států:** Podporovat rozvoj organizací producentů a meziodvětvových organizací, a to i na mezinárodní úrovni. To by umožnilo kolektivní řízení a/nebo samoregulační iniciativy producentů, zpracovatelů a maloobchodníků, případně i ve spolupráci se spotřebitelskými sdruženími a nevládními organizacemi. Prosazovat a přijímat požadavky a ustanovení týkající se označování produktů a kontrolovat jejich dodržování.
- **Cíle Komise:** Zajistit provádění pravidel označování v plném rozsahu, zejména pokud jde o čerstvost, původ a obchodní název. Zvyšovat transparentnost trhů a šířit informace o trendech z jednotlivých trhů na místní, unijní i mezinárodní úrovni. Do konce roku 2013 spustit komunikační kampaň o silných stránkách evropské akvakultury.
- **Cíle poradního sboru pro akvakulturu:** Podporovat strukturování produkce a marketing v odvětví akvakultury včetně certifikace a označování. Přispívat k dostupnosti lepších informací o trzích v tomto odvětví. Podporovat samoregulační iniciativy a pomáhat informovat spotřebitele o jejich charakteru.

4. NOVÝ ZPŮSOB ŘÍZENÍ NA PODPORU AKVAKULTURY V EU

Metoda otevřené koordinace poskytuje rámec pro rozvoj vnitrostátních strategií a vzájemnou koordinaci politik jednotlivých členských států EU. Cílem této dobrovolné koordinace je prakticky zareagovat na výzvy či problémy, na které narazily členské státy a zainteresované subjekty. Zahrnuje společný postup v rámci politik EU a vnitrostátních politik, který bude plně respektovat zásadu subsidiarity.

³³ Údaje Eurostatu a http://ec.europa.eu/agriculture/analysis/markets/organic_2010_en.pdf.

V zájmu snadnější výměny know-how a osvědčených postupů by měl každý členský stát určit národní kontaktní místo, na něž se bude Komise obracet mimo jiné v případech, kdy bude pořádat vzájemná hodnocení a identifikovat a šířit osvědčené postupy.

4.1. Víceleté vnitrostátní strategické plány na podporu udržitelné akvakultury

Návrhy Komise, které v současnosti projednává Parlament a Rada, požadují, aby členské státy v zájmu lepší koordinace postupů na podporu akvakultury vypracovaly podle strategických obecných zásad EU předložených v tomto sdělení víceleté vnitrostátní strategické plány. Aby Komise členským státům ulehčila práci, připravila návrh struktury plánu (viz příloha).

Víceleté vnitrostátní plány by měly pokrývat období 2014–2020. Doporučuje se, aby do konce roku 2017 členské státy provedly průběžné hodnocení provádění svých plánů.

4.2. Komplementarita s Evropským námořním a rybářským fondem

Účelem navrhovaného Evropského námořního a rybářského fondu je usnadnit provádění SPR. Každý členský stát by byl vyzván k vypracování operačního programu (OP), v němž by určil, jaké činnosti či postupy má v úmyslu prostřednictvím tohoto fondu financovat. Důležité by bylo, aby byl OP, pokud jde o akvakulturu, konzistentní s výše uvedeným víceletým vnitrostátním plánem, aby byla celá politika dostatečně koherentní.

4.3. Výměna osvědčených postupů

Dalším cílem metody otevřené koordinace je vytvořit systém vzájemného vzdělávání mezi členskými státy. Klíčovým nástrojem k tomu jsou semináře vzájemného hodnocení, na nichž se mohou členské státy podělit o osvědčené postupy v rámci svých politik, programů či institucionálních struktur a zhodnotit jejich účinnost, včetně posuzování vlivů a zmírňování dopadů na životní prostředí. Nabízejí možnost dozvědět se v rámci EU více o provádění různých politik či uplatňovaných postupech.

Členské státy se vyzývají, aby ve svých víceletých vnitrostátních plánech navrhly tři osvědčené postupy. Komise má v úmyslu alespoň jednou ročně uspořádat seminář o osvědčených postupech, na kterém by se vybrané osvědčené postupy představily a během kterého by si členské státy vyměnily informace.

4.4. Poradní sbor pro akvakulturu

Základním předpokladem pro naplnění cílů SRP se ukázal být dialog se zainteresovanými subjekty. Díky vytvoření poradního sboru pro akvakulturu budou Komise a členské státy moci těžit ze znalostí a zkušeností všech zainteresovaných stran.

Úkolem sboru bude dávat doporučení tvůrcům politik, aby mohli přijímat rozhodnutí na základě faktů. Komise podporuje aktivní zapojení všech důležitých zainteresovaných subjektů: producentů, podniků působících v předcházejících fázích výrobního řetězce (dodavatelů krmiv, výzkumných organizací, veterinářů, dodavatelů vybavení a zařízení), podniků z navazujících částí výrobního řetězce (jako je výlov, přeprava živých zvířat, zpracování, vývoz, distribuce), spotřebitelských sdružení, environmentálních nevládních organizací, odborových organizací apod.

4.5. Další kroky

Členské státy laskavě zašlou své víceleté vnitrostátní plány Komisi nejpozději spolu se svými operačními programy. Nejpozději v dubnu 2014 hodlá Komise předložit souhrnnou zprávu o všech vnitrostátních plánech, jejímž účelem bude výměna informací mezi členskými státy a šíření osvědčených postupů.

Členské státy provedou do konce roku 2017 průběžné hodnocení provádění svých plánů, na základě kterých Komise zváží možnost revize strategických zásad.

PŘÍLOHA

Návrh víceletého vnitrostátního plánu na podporu udržitelné akvakultury

1. Vnitrostátní kontext a související hlavní vnitrostátní cíle
  - Situace a strategický přístup k hlavním cílům EU
  - Plánovaný růst, v číselném vyjádření (2014–2020)
2. Obecné strategické zásady
  - a) **Zjednodušení administrativních postupů:**
    - 1) Hodnocení vnitrostátní situace:
      - a) Kvalitativní popis administrativní struktury (hlavní orgány odpovědné za udělování licencí, rozdělení odpovědnosti mezi orgány veřejné správy apod.)
      - b) Číselné údaje a vysvětlivky: viz seznam v textu sdělení
    - 2) Hlavní znaky plánovaných politických opatření: plánované kroky k snížení administrativní zátěže
    - 3) Případné odpovídající číselně vyjádřené cíle a ukazatele (např. předpokládané snížení administrativních nákladů či času apod.)
  - b) **Zajištění udržitelného rozvoje a růstu akvakultury pomocí koordinovaného územního plánování:**
    - 1) Hodnocení vnitrostátní situace: stávající rámec územního plánování (námořních i pevninských prostor), rozdělení pravomocí, již existující územní plány
    - 2) Hlavní znaky plánovaných politických opatření: způsob, jakým bude územní plánování prosazováno, s ohledem na potřeby akvakultury
    - 3) Případné odpovídající číselně vyjádřené cíle a ukazatele (např. počet a rozloha nových oblastí vyčleněných pro akvakulturu, počet přijatých regionálních plánů)
  - c) **Posílení konkurenceschopnosti evropské akvakultury:**
    - 1) Hodnocení vnitrostátní situace: silné a slabé stránky odvětví akvakultury v zemi, stávající podpora výzkumu a vývoje, oblasti, kde je nejvíce potřeba zvýšit konkurenceschopnost
    - 2) Hlavní znaky plánovaných politických opatření: plánované aktivity na podporu inovací a vztahy mezi výzkumem a vývojem a průmyslovými podniky apod.
    - 3) Případné odpovídající číselně vyjádřené cíle a ukazatele (např. počet partnerství výzkumu a vývoje s průmyslovými podniky)
  - d) **Prosazování rovných podmínek pro evropské podniky s využitím jejich konkurenčních výhod:**
    - 1) Hodnocení vnitrostátní situace: organizace producentů, stávající režimy uznávání udržitelnosti (např. režimy dobrovolně používané důležitými maloobchodními podniky v zemi), vnímání akvakultury většinou populací

- 2) Hlavní znaky plánovaných politických opatření (2014–2020): plánované aktivity pro zlepšení pověsti produktů evropské akvakultury (např. komunikační kampaně, podpora účasti v dobrovolných režimech, podpora organické akvakultury)
- 3) Případné odpovídající číselně vyjádřené cíle a ukazatele (např. procentuální podíl organické a/nebo certifikované akvakultury apod.)

3. Řízení a partnerství

- Hlavní přínosy klíčových subjektů (regionálních a/nebo místních správních orgánů, průmyslových podniků, zainteresovaných subjektů a nevládních organizací)
- Propojení s prioritami operačního programu Evropského námořního a rybářského fondu a přidělenými finančními prostředky (z Evropského námořního a rybářského fondu a dalších fondů EU nebo vnitrostátních fondů)
- Název a adresa národního kontaktního místa pro podporu udržitelné akvakultury

4. Osvědčené postupy

- Vymezení a představení tří osvědčených postupů